

ΤΑ "ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΑ" ΒΟΥΝΑ*

*Από τόν
Κ. ΑΤΑΚΤΙΔΗ**

"Ο χρυσός και τά πολύτιμα μέταλλα τής Ελλάδας πάντα είχανε κεντρίσει τήν περιέργεια και τό ζωηρό ενδιαφέρον όχι μόνο τών κατοίκων της αλλά και πολλών ξένων λαών. Μέσα στό κύλισμα τών χρόνων δέν σταματήσανε άκόμα και σήμερα οί έρευνες για τήν ανακάλυψη τών παλιών φλεβών άρχαίων μεταλλείων ή και για νεώτερες φλέβες άγνωστες μέχρι σήμερα, που θά δίνανε και πάλι χρυσάφι και άσήμι. Οί έρευνες συνεχίζονται κατά διαστήματα στην Άνατολική Μακεδονία και τό Παγγαίο όρος. Στίς έρευνες αυτές οί έρευνητές άπορούν πώς δέν μπορούν να έντοπίσουν, παρά μόνον έλάχιστα από τά πάρα πολλά άρχαία μεταλλεία χρυσοϋ, χαλκοϋ και άργύρου. Η άπάντηση βρίσκεται στον τρόπο με τόν όποιο εργάζονταν οί άρχαίοι για τόν έντοπισμό και τήν έξόρυξη τών πολύτιμων μετάλλων. Ήταν καταπληκτικός ό τρόπος και ή εύκολία με τήν όποία άντιλαμβάνονταν τίς φλέβες οί πρώτοι έρευνητές, που μάθανε τήν τέχνη αυτή από τούς πεπειραμένους στον έντοπισμό, έξόρυξη και κατεργασία φοίνικες και άλλους λαούς τής Μ.Ασίας. Είναί γνωστό ότι εργάζονταν με δύο τρόπους. Όταν έντοπίζανε φλέβα, άνοίγανε από κάθετη στή γή τρύπα άλλες κάθετες προς αυτήν στοές με διάφορες κατευθύνσεις, όπως τούς όδηγοϋσε ή φλέβα. Ο δεύτερος τρόπος ήταν να γίνεται ή ίδια εργασία σε σπήλαια, στα όποια ανακάλυπταν φλέβες από πολύτιμα μέταλλα. Έχουν βρεθει στο Παγγαίο και στα Σκάβαλα τέτοια Σπηλαιουρχεία. Φυσικά, τά μεταλλεία αυτά έχουν έξαντληθει από τούς άρχαίους σχεδόν όλα. Με τήν πάροδο του χρόνου, οί τρύπες και τά στόμια-είσοδοι τών σπηλαίων κλείσανε από φερτά ύλικά με τίς βροχές και τούς άνέμους, ώστε να μην είναι δυνατό να τίς έντοπίσουνε οί ειδικοί σήμερα. Μείνανε όμως σε πολλά μέρη τά κούφια βουνά.

Τέτοια κούφια τμήματα υπάρχουν άφθονα στα βουνά, κυρίως του Νομού Καβάλας και πολλά από τά σπήλαια αυτά έρευνηθήκαν και άλλα πρόκειται να έρευνηθούν από τήν Σπηλαιολογική Όμάδα Καβάλας, Τοπικό Τμήμα τής

* The holding mountains.

** ΑΤΑΚΤΙΔΗΣ, Κ. Filellinon 7, Kavala, Greece.

Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Οἱ παραπάνω σπηλαιοερευνητές διαπίστωσαν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι "δούλευαν ἐσωτερικά". Δέν βγάζανε τήν "Υλη" ἔξω ἀπό τίς στοές, ἀλλά μπαζώνανε κά-
θε παλιά στοά μέ τό ἄχρηστο ὑλικό τῆς νέας στοάς." Ἐτσι τό ἄχρηστο ὑλι-
κό δεν ἔβγαине στήν ἐπιφάνεια καί σήμερα δεν μπορούμε νά ἐντοπίσουμε
ὅλες τίς στοές τῶν μεταλλείων ἐκεῖνων. Φυσικά, ἡ ἄποψη αὐτή εἶναι πέρα
γιά πέρα ἀληθινή, ὅπως διαπιστώνεται ἀπό τοὺς διάφορους ἐρευνητές καί
μας τῆ βεβαιώνει καί ὁ Ἡρόδοτος, σέ ἓνα πολύ ἀποκαλυπτικό του κείμενο.
Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἐπισκέφθηκε τά μέρη πού περιγράφει καί τά
γνώρισε καλά. "Εἶδον δέ αὐτός τά μέταλλα ταῦτα καί μακρῶ ἦν αὐτῶν θαυ-
μασιώτατα, τά οἱ φοῖνικες ἀνεῦρον, οἱ μετά θάσου κτίσαντες τήν νῆσον
ταύτην" (ΣΤ' βιβλίο 47) καί συνεχίζει: "Τά δέ μέταλλα τά φοινικά ταῦτα
ἐστί τῆς θάσου, μεταξύ Αἰνύρων τε χώρου καλεομένου καί Κοινύρων, ἀντίον
δέ Σαμοθρητικῆς οὐρος μέγα ανεστραμμένων ἐν τῇ ζητήσει".

Ἀφοῦ δηλαδή μας βεβαιώνει γιά τό ὅτι, ὁ ἴδιος εἶδε ὅλα τά παραπάνω,
ἀναφέρει ὅτι τό βουνό αὐτό εἶναι ἀπέναντι ἀπό τήν Σαμοθράκη καί τό ἔ-
χουν "ἀναποδογυρίσει" ἀναζητώντας τό μετάλλευμα. Γιατί πῶς θά μπορούσε
ἓνα βουνό νά "ἀναποδογυριστεῖ" χωρίς νά φαίνεται ἐξωτερικά, ἂν δέν γι-
νόταν τό "ἀναποδογύρισμα" στό ἐσωτερικό τοῦ βουνοῦ κατά τόν τρόπο πού
ἀναφέραμε;

"Ἐτσι ἡ μαρτυρία αὐτή τοῦ Ἡρόδοτου, πού γνώρισε ἀπό κοντά τά μέρη
πού περιγράφει καί ρώτησε πολλά πρίν γράψει, συμπίπτουν μέ τίς σημερινές
ἀπόψεις καί τήν φανερή πραγματικότητα γιά τόν τρόπο ἐργασίας στή διά-
νοιξη τῶν στοῶν καί τήν διαλογή τοῦ μετάλλου ἐσωτερικά, δίνοντας προκα-
ταβολικά καί τήν ἀπάντηση στήν ἀπορία τῶν συγχρόνων ἐπιστημόνων καί
ἐρευνητῶν".

S U M M A R Y

In East Macedonia and Paeo mountain area there are many ancient
mines of gold, copper and silver. Their location is very difficult
because the ancient Greeks deposited these materials in mine-porches and
caves according to the description of Herodotes, who also explains
the way of unfolding the porches and selecting the metals.